

Riskianalüüs

Riskianalüüs on tegevus, millega tööandja selgitab välja, hindab ja kontrollib töökeskkonna ohutegureid, mis võivad töotajaid töökohal ohustada. Selle üldiseks põhimõtteks on, et töötajate tervist ohustavad tegurid avastatakse enne, kui nende toime realiseerub, sest ohutegurite mõjutamine on edukas vaid siis, kui oleme nende olemasolust ja tekkepõhjustest teadlikud.

Riskide hindamine annab ülevaate, kas kõik on ikka nii, kui peab: töötingimused pole ju olulised mitte ainult töötaja tervist silmas pidades, vaid mõjutavad ka tema töövõimet ja ettevõtte tulemusi. On selge, et kui töötajat häirib üks või mitu tegurit (müra, tõmbetuul, puhkeruumi puudumine vms) või esineb tõrkeid töökorralduses (mittekorras töövahendid, lisaülesanded jne), siis pole ka tema töö efektiivsus parim. Kui töötaja aga näeb ja tunnetab, et temast hoolitakse, aitab see enamasti suurendada töötaja motivatsiooni ja seeläbi parandada ettevõtte tulemusi.

Töökeskkonna riskianalüüsi tegemiseks puudub ühtne meetodika. See annab riskianalüüsi tegijale vabad käed kasutamaks neid meetodeid, mis on talle sobivad, käepärased ja jõukohased.

Riskidele hinnangu andmisel lähtutakse alati töötingimuste võimalikust mõjust töötajate tervisele. Teades, mil määral ja mil viisil töökeskkonnas esinevad tegurid töötaja tervist mõjutavad, avaneb võimalus luua tervist säästev ja produktiivset tööd soosiv töökeskkond.

Riskianalüüsi võib läbi viia tööandja või tema esindaja ise, kuid ta võib selle osta ka vastavalt teenusepakkuvalt.

Mõlemal variandil on omad plussid, aga ka miinused. Riskianalüüsi ise tehes võib olla ümbritseva töökeskkonnaga sedavõrd harjunud, et ei osata kõiki ohte õigesti märgata. Tavapärane on ka nende ohutegurite, millega pidevalt kokku puututakse ja millega ollakse „harjunud“, alahindamine — nii jääb töötaja tervist mõjutav ohutegur kõrvaldamata, sest hindamistulemus ütleb, et ei ole vaja mõelda riskide vähendamise abinõudele.

Hinnates ettevõttes riske oma jõududega on plussiks eeskätt meeskonnatöö. Mõeldamatu oleks teha seda üksinda: kas on olemas nii universaalset inimest, kes tunneb kõiki tööprotsesse ja suudab neid analüüsida ohutegurite seisukohast?

Riskide hindamise teenust ostes ei pruugi jällegi teenuseosutaja leida või osata analüüsida selliseid ohuallikaid, mis esmapilgul üldse silma ei torka. Mõned tegurid on teada vaid konkreetset tööd tegevale töötajale, kes kas järgib harjumuspäraselt ohutusnõudeid või ignoreerib ohtu. Ent võimalik on ka see, et ka töötaja ise pole ohust teadlik. Mõni oht on seotud mingi töö tehnoloogia või seadmega, kus töö igas etapis võib esineda erinev olukord, millest aga võõras inimene saab lühikese visiidi jooksul tutvuda vaid mõne üksikuga.

Riskianalüüsi koostamise teenuse ostmise juures võib olla plussiks kindlustunne, et analüüsi viib läbi spetsialist, kes tunneb riskide hindamise ja dokumenteerimise meetodikat, tööandja aga hoiab kokku aega, mis kuluks hindamisele.

Hea tulemuse võib saada ka siis, kui riske hinnatakse teenusepakkuja ja tööandja/ettevõtte esindaja koostöös. Sellisel moel panevad pead kokku ju sisuliselt kaks eksperti – tööandja, kes tunneb oma ettevõtte tööd ja selle eripärasid, ning teenusepakkuja, kes tunneb riskide hindamise meetodikat, ja

tänu sellele oskab ehk hinnanguid anda objektiivsemalt, riske alahindamata.

Riskianalüüsi parima mudeli puhul kaasatakse ka töötajad, kel on samuti oma seisukoht nii ohtude osas, mida nad tunnetavad, kui ka ennetusabinõude tõhususe või vajakajäämistele osas.